

EEN CONVERSATIONAL FRAMEWORK ALS HANDVAT VOOR CURRICULUM ALIGNMENT

Hoe geef je als lerarenopleiding ruimte aan breed vormend onderwijs?

Opzet van de workshop

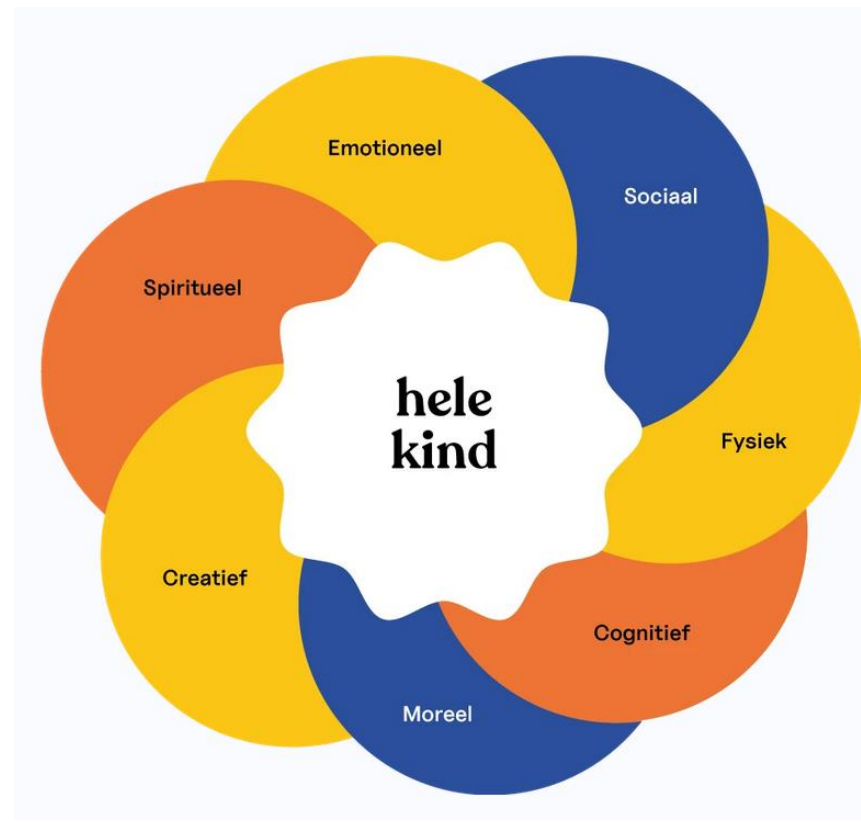
- Achtergrond: Breedvormend onderwijs
- De uitdaging: een curriculumvraagstuk
- De aanpak: een 'conversational framework'
- Aan de slag met het conversational framework

Context

- Project Breed Vormend Onderwijs
- NIVOZ, Driestar Educatief, Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool Leiden, Hogeschool Windesheim

Hoe kunnen we leraren opleiden die kinderen ondersteunen bij ontwikkeling op alle dimensies van het mens-zijn?

www.breedvormendonderwijs.nl

Vormgeven aan een vernieuwde opleiding

- Hoe integreer je breed vormend onderwijs in het curriculum van de lerarenopleiding?
- Hoe kijk je aan tegen het proces van curriculumontwikkeling?
  - Ontwerpen en uitvoeren aparte of verbonden processen?
  - Wie ontwerpt?

Uitgangspunt

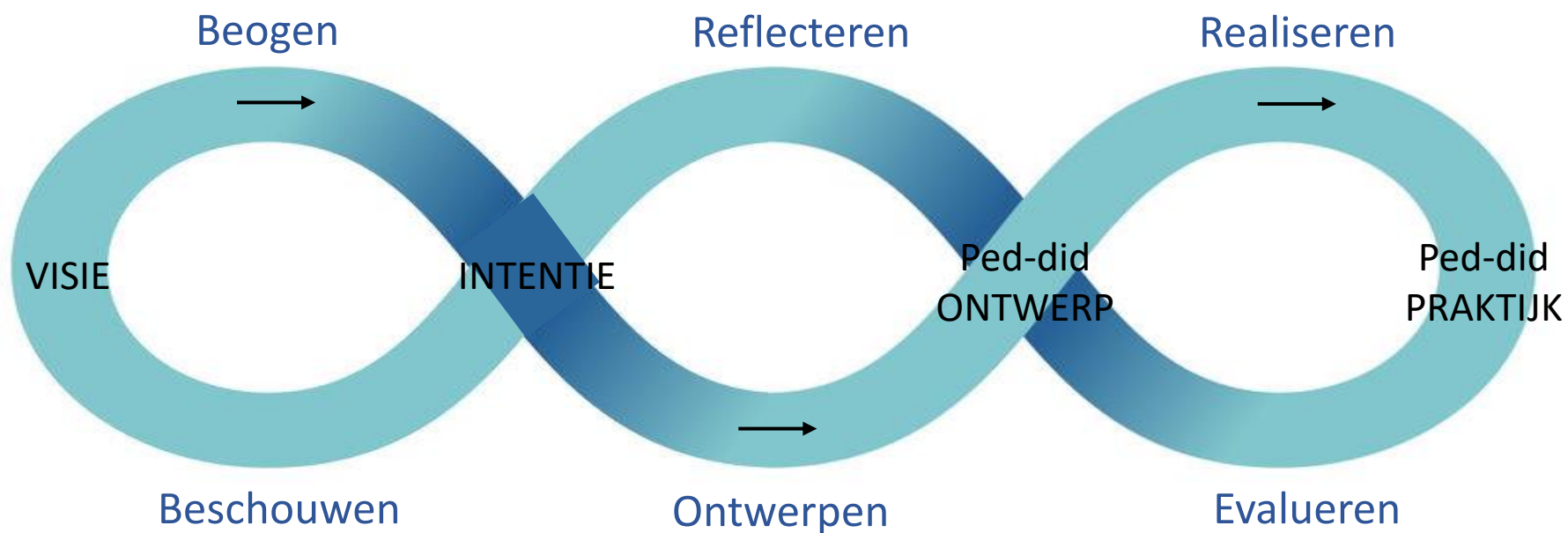
- Onderwijs is een intentioneel en pedagogisch proces dat gebaseerd is op dialoog en interactie tussen twee subjecten met elk hun eigen overtuigingen, concerns en intenties.
- Een proces dat voorbereid, maar niet gepland kan worden en dat een zorgvuldige balanceeract vraagt tussen de behoefte aan structuur en autonomie (van zowel de leraar als de leerling als betekenisgevende subjecten)
- En dat daarmee vraagt om pedagogische wijsheid, oordelingsvermogen en virtuositeit (Biesta, 2015, Van Manen, 2015).

Implicaties voor curriculumontwerp

- Een lineair proces?
- Van visie naar intenties naar ontwerp en naar praktijk?

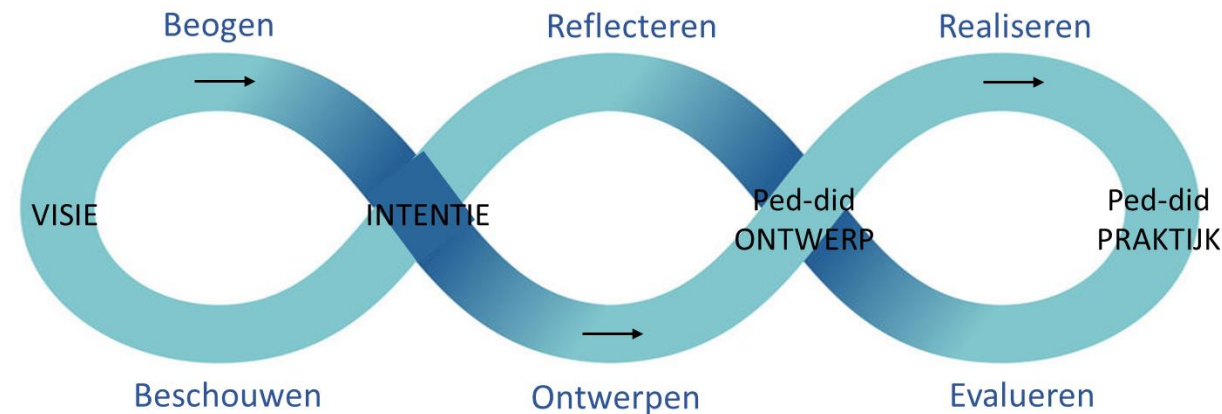
Of meer cyclisch proces

Een dialogisch proces

‘What teachers need to do is create conversational communities with others to be able to discuss and address experiences.’ (Van Manen, 1991)

- curriculumontwikkeling is dan een doorlopend proces van doelbewust en intentioneel ontwerpen en toepassen, evalueren en herontwerpen
- In een ‘conversational community’
- Aan de hand van een ‘conversational framework’

Ervaringen

- Ontwerp van een nieuwe tweedegraads lerarenopleiding pedagogiekvak
- Pilotgroep (2 opleiders, 8 studenten)
- Eerste volle jaar (4 opleiders, 30 studenten)
- Hectiek van tegelijk uitvoeren en ontwikkelen

- Conversational community als rustpunt 4 keer per jaar: aan de hand van het lemniscaat: wat zijn we aan het doen en wat leren we daaruit?

Dialogoog als onderbreking

‘We praten vaak over de inhoud, maar het lemniscaat helpt ons om alle aspecten te expliciteren, met name onze visie en intenties. We hebben het daar niet vaak over. Het is erg waardevol om onze visie aan te scherpen door heen en weer te bewegen door het lemniscaat en elkaar uit te leggen waarom doen we het en waarom doen we het zo? ‘

‘Het is waardevol om met mensen te praten die betrokken zijn, maar tegelijk buitenstaanders. Het gesprek is op een meer abstract niveau dan ik gewend ben. Het helpt me om zaken te doordenken, waarbij ik niet alles zelf hoeft uit te vinden. Bovendien geven de gesprekken me tijd en ruimte om een stap terug te nemen en expliciet te maken wat ik doe en waarom. De kritische vragen over onze ervaringen helpen om te reflecteren op wat we doen en welke stappen we maken.’

Zelf aan de slag

- Zelf het lemniscaat toepassen op jouw eigen praktijk aan de hand van een betekenisvol thema
- Rond 3 thema's:
  - Agency van studenten (HvA)
  - Wereldbetrokkenheid van studenten (Driestar)
  - Professioneel zelfverstaan van studenten (Hogeschool Leiden)

Stappen

Individueel: Welke gedachten, beelden of vragen komen bij elk onderdeel van het lemniscaat bij je op?

In de groep: aanwijzen van een 'oogster', uitwisselen over de volgende vragen:

- Bij welk onderdeel was het het makkelijkst om dingen in te vullen? Waar het lastigst?
- Wat zegt dit over waar jullie je comfortabel bij voelen?
- Hoe zou je de andere onderdelen van het lemniscaat ook (meer) kunnen insluiten?

Afronding: Hoe zou je het lemniscaat als 'conversational framework' kunnen inzetten binnen jouw opleiding/context?

- www.breedvormendonderwijs.nl
- Cijvat, I.; Snoek, M.; & Mayo, A. (in press). Bridging research and practice in teacher education. Creating a conversational community to support curriculum development in teacher education.